ARABULUCULUĞUN GELECEĞİ III SEMPOZYUMU

BİLDİRİ ÖZETİ KİTABI

17-19 NİSAN 2026

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Ali Yeşilırmak
Prof. Dr. Yeliz Bozkurt Gümrükçüoğlu
Dr. Öğr. Üyesi Gülnihal Ahter Yakacak
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Kafalı
Ar. Gör. Abdülmecit Güldağı
Ar. Gör. Hüseyin Yağızhan Kol

HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ARABULUCULUK DAİRE BAŞKANLIĞI

TÜBİTAK

İBN HALDUN ÜNİVERSİTESİ
UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

İBN HALDUN ÜNİVERSİTESİ
İbn Haldun Üniversitesi
HUKUK FAKÜLTESİ

ARABULUCULUĞUN GELECEĞİ III SEMPOZYUMU BİLDİRİ ÖZET KİTABI

Bu Sempozyum
Tübitak 2223-B Yurt İçi Bilimsel Etkinlik Düzenleme Desteği Programı
tarafından desteklenmektedir.

İBN HALDUN ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

Arabuluculuğun Geleceği III Sempozyumu Bildiri Özet Kitabı

Editörler:

Prof. Dr. Ali Yeşilırmak
Prof. Dr. Yeliz Bozkurt Gümrükçüoğlu
Dr. Öğr. Üyesi Gülnihal Ahter Yakacak
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Kafalı
Ar. Gör. Abdülmecit Güldağı
Ar. Gör. Hüseyin Yağızhan Kol

ISBN	978-625-8592-12-2
1. Baskı	İstanbul - 2026
İHÜ Yayınları	161
Genel Yayın Yönetmeni	Savaş Cihangir Tali
Yayın Yönetmeni	Ayşenur Alper
Tasarım	İHÜ Yayınları
Kapak Uygulama	İHÜ Yayınları
Mizanpaj Uygulama	Muhammed Muttaki Topcu
Baskı&Cilt	Erkam Yayın San. ve Tic. AŞ. Sertifika No: 51796

Arabuluculuğun geleceği III sempozyumu : bildiri özeti kitabı / editörler Ali Yeşilırmak, Yeliz Bozkurt Gümrükçüoğlu, Gülnihal Ahter Yakacak, Ömer Faruk Kafalı, Abdülmecit Güldağı, Hüseyin Yağızhan Kol. -- 1. basım. -- İstanbul : İbn Haldun Üniversitesi Yayınları, 2026.

432 s. ; 21 sm. – (İHÜ Yayınları ; 161.).

ISBN 978-625-8592-12-2.

1.Türkiye'de tahkim. 2. Tahkim, arabuluculuk, uzlaşma (Hukuk) 3.Tahkim ve hüküm. 4. Uyuşmazlık çözümü (Hukuk)_Türkiye.

5. Anlaşmazlık çözümü (Hukuk)_Türkiye.

KKX 1829

347.561

© Bu eserin tüm yayın hakları, İbn Haldun Üniversitesi'ne aittir. Eleştirel makale ve dergilerde yapılacak kısa alıntılar dışında, bu kitabın tamamı veya bir kısmı, yayıncının izni olmadan yayınlanamaz.

İbn Haldun Üniversitesi Yayınları bir İbn Haldun Üniversitesi departmanıdır.
Ordu Cd. No:3, 34480 Başakşehir/İstanbul
yayınevi@ihu.edu.tr | press@ihu.edu.tr

ARABULUCULUĞUN GELECEĞİ III SEMPOZYUMU BİLDİRİ ÖZET KİTABI

İbn Haldun Üniversitesi
Uyuşmazlık Çözümü Uygulama ve Araştırma Merkezi
&
İbn Haldun Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Editörler:

Prof. Dr. Ali Yeşilırmak
İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Ana Bilim Dalı

Prof. Dr. Yeliz Bozkurt Gümrükçüoğlu
İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Ana Bilim Dalı

Dr. Öğr. Üyesi Gülnihal Ahter Yakacak
İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Anayasa Hukuku Ana Bilim Dalı

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Kafalı
İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Ana Bilim Dalı

Ar. Gör. Abdülmecit Güldağı
İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Ana Bilim Dalı

Ar. Gör. Hüseyin Yağızhan Kol
İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Ana Bilim Dalı

17-19 Nisan 2026

İBN HALDUN
ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

Sempozyum Düzenleme ve Bilim Kurulu

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Şebnem Akipek Öcal / TED Üniversitesi

Prof. Dr. Oğuz Atalay / İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Yeliz Bozkurt Gümrükçüoğlu / İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Nesibe Kurt Konca / Ankara Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. F. Burcu Savaş Kutsal / Bahçeşehir Üniversitesi

Prof. Dr. Ali Yeşilırmak / İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Şükrü Yıldız / İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Sezercan Bektaş / Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Cemil Simil / İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. A. Eda Manav Özdemir / Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Kafalı / İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Petek / İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Gülnihal Ahter Yakacak / İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Arş. Gör. Abdülmecit Güldağı / İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Arş. Gör. Hüseyin Yağızhan Kol / İbn Haldun Üniversitesi Hukuk

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Şebnem Akipek Öcal / TED Üniversitesi

Prof. Dr. Oğuz Atalay / İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Yavuz Atar / İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Ufuk Aydın / İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Yeliz Bozkurt Gümrükçüoğlu / İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Talat Canbolat / Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Nurşen Caniklioğlu / Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Ersin Erdoğan / Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Fikret Eren / Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Özcan Erkan Akgün / İbn Haldun Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. İbrahim Ermenek / Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Arzu Arslan Ertürk / Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Emre Esen / İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Kerem Giray / İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Mahmut Koca / İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. F. Burcu Savaş Kutsal / Bahçeşehir Üniversitesi

Prof. Dr. Ali Cengiz Köseoğlu / Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Saim Ocak / Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Zeki Okur / Çukurova Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Ali Necip Ortan / Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. İbrahim Özbay / Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Erdem Özdemir / Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Ercüment Özkaraca / Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. H. Özden Özkaya-Ferendeci / Türk Alman Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Muhammet Özekes / Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Haluk Hadi Sümer / Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Hülya Taş Korkmaz / İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Bilgin Tiryakioğlu / Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Abbas Türnüklü / Dokuz Eylül Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

Prof. Dr. İlhan Ulusan / İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Muhammed Fatih Uşan / Ankara Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. İştar Urhanoğlu / Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Ali Yeşilırmak / İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Şükrü Yıldız / İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Abdülkerim Yıldırım / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Taylan Barın / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Şükriye Esra Baskan / Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Orhan Ersun Civan / TOBB ETÜ Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Efe Dırenisa / Türk Alman Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Canan Erdoğan / Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Emre Kıyak / Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Tuğçe Oral Manav / Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Önder Küçükural / İbn Haldun Üniversitesi Medeniyetler İttifakı Enstitüsü

Doç. Dr. Salih Polater / Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. K. Ahmet Sevimli / Bursa Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Cemil Simil / İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Selin Sert Sütçü / Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Melis Taşpolat Tuğsavul / Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Hatice Tolunay Ozanemre Yayla / Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Belkıs Vural Çelenk / Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Çiğdem Yazıcı / MEF Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Özlem Acar Ünal / İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Elif Altınok Çalışkan / Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Cüneyt Bellican / İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Kafalı / İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Petek / İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Gülnihal Ahter Yakacak / İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Akın Bulut / İbn Haldun Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Cansu Korkmaz / Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Rahmi Oruç / İbn Haldun Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Ozan Tok / Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Dursun Saat / Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi

İçindekiler

Önsöz 17

I. Gün 17 Nisan 2026 - Cuma

I. Oturum 21

İş İlişkilerinde Arabuluculuk Anlaşma Belgesinin Geçerliliği Bağlamında Aşırı Yararlanmanın Önlenmesine Yönelik Hukuki Öneriler / *Legal Proposals for the Prevention of Exploitation in the Context of the Validity of Mediation Settlement Agreements in Employment Relations*

Av. Arb. Alper Yılmaz 23-30

İşyeri Arabuluculuğu: Çalışma Barışı ve İşyerinde Verimlilik / *Workplace Mediation Workplace Peace and Organizational Productivity*

Av. Arb. Nur Özden 31-34

Sağlık Hukukunda Arabuluculuk Uygulamalarına İlişkin Uluslararası Standartların Oluşturulması / *Establishing International Standards for Mediation Practices in Health Law*

Av. Arb. Şebnem Akçınar 35-42

II. Oturum 43

Türk Dünyası Arabulucular Birliği Modeli / *The Model of the Union of Mediators of the Turkic World*

Av. Arb. Yakup Erikel 45-51

Türk Dünyasında Adaletin Hızlı Yüzü ve Uzlaşı Kültürü / *The Fast Face of Justice and the Culture of Reconciliation in the Turkic World*

Av. Tuna Peker 53-60

Türk Dünyasında Arabuluculuk Azerbaycan Örneği ve Türkiye İle Kısa Bir Mukayese / *Mediation in the Turkic World: The Case of Azerbaijan and a Brief Comparison with Türkiye*

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat Yıldırım 61-68

III. Oturum 69

Med-Arb ve Çok Basamaklı Tahkim Anlaşmaları / *Med-Arb and Multi-Tier Arbitration Clauses*

Prof. Dr. Şebnem Akipek Öcal 71-75

Arabuluculuğun Etik ve Davranış Standartları Yönünden Singapur Sözleşmesi / *The Singapore Convention in Terms of Ethical and Conduct Standards for Mediation*

Dr. Öğr. Üyesi Özlem Bora 77-83

Birleşmiş Milletler Etkin Arabuluculuk Rehberi'nin Uluslararası Kamu Hukukundaki Konumu: Esnek Hukuk Niteliği, Normatif Yansımaları ve Etkinliğine İlişkin Bir Değerlendirme / *The United Nations Guidance for Effective Mediation in International Public Law: An Assessment of Its Soft Law Character, Normative Implications, and Effectiveness*

Doç. Dr. Sezercan Bektaş 85-89

Uluslararası Çocuk Kaçırmalarda Arabuluculuk / *Mediation in International Child Abduction*

Arş. Gör. Ahmet Tokat 91-95

IV. Oturum 97

Aile Odaklı Uyuşmazlıklarda Terapötik Arabuluculuk Modeli Üzerine Değerlendirme / *An Evaluation of the Therapeutic Mediation Model in Family-Related Disputes*

Prof. Dr. Pervin Somer 99-103

Aile Uyuşmazlıklarında Mahkeme-Arabuluculuk Entegrasyonu: Avrupa'daki İyi Uygulama Örneklerinden Hareketle Türkiye İçin Kurumsal Bir Çerçeve Önerisi / *Court-Mediation Integration in Family Disputes: Developing an Institutional Framework for Türkiye Inspired by European Best Practices*

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Petek 105-113

Arabulucunun Etkin Role Sahip Olması / *The Mediator's Active Role in the Mediation Process*

Av. Arb. İrfan Medet Akpınar 115-119

V. Oturum 121

İhtiyaç Nedeniyle Tahliye Davalarında Zorunlu Arabuluculuk: Dava Şartının Doğum Anı Sorunu ve Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi / *Mandatory Mediation in Eviction Actions Based on Need: The Issue of the Temporal Emergence of the Procedural Prerequisite and an Assessment of the Court of Cassation's Decisions*

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin Mıstaçoğlu 123-130

Bağlanma Stilleri ile Duygu Düzenleme Becerilerinin Boşanma Üzerindeki Etkisi / *The Effect of Attachment Styles and Emotion Regulation Skills on Divorce*

Av. Pelin Somer 131-134

Aile Arabuluculuğunda Kadının Adalete Erişimi: Güç Dengesizliği ve Yapısal Riskler / *Women's Access to Justice in Family Mediation Power Imbalances and Structural Risks*

Av. Arb. Hediye Gökçe Baykal - Av. Hüsna Kübra Karadağ 135-144

II. GÜN
18 Nisan 2026 - Cumartesi

I. Oturum 147

Çatışmadan Çözüme: Boşanma ve Mal Rejiminin Tasfiyesinde Aile Arabuluculuğuna Bütünsel Bir Bakış / *From Conflict to Resolution: A Holistic Perspective on Family Mediation in Divorce and the Liquidation of Matrimonial Property*

Av. Arb. Mehtap Şahin 149-155

Sistemik Perspektiften Aile Arabuluculuğu: Metaforların Çatışma Algısını Dönüştürücü Etkisi / *A Systemic Perspective on Family Mediation: The Transformative Role of Metaphors in Conflict Perception*

Av. Arb. Ayşe Dilek Ergüler 157-164

Arabuluculukta Bilinçli Farkındalık: Arabulucunun Öz Farkındalığının Çatışma Çözümündeki Rolü / *Mindfulness in Mediation The Role of Mediator Self-Awareness in Conflict Resolution*

Av. Arb. Oya Özhan Ayhan 165-174

II. Oturum 175

Arabuluculuk Anlaşma Belgesinde Kararlaştırılan Temerrüt Faizi Oranının Sınırları / *Limits of the Default Interest Rate Agreed in a Mediation Settlement Agreement*

Doç. Dr. Yıldırım Keser 177-181

Şirket Zararı Üzerinde Kim Tasarruf Edebilir? Anonim Şirket Sorumluluk Davalarında Arabuluculuğun Sınırları / *Who Has the Power to Dispose of Corporate Loss? The Limits of Mediation in Joint-Stock Company Liability Actions*

Dr. Öğr. Üyesi Emine Özdamar 183-189

Devirli Rödovans Sözleşmelerini Konu Edinen Arabuluculuk Tutanaklarındaki Ruhsat Hukukuna Dair Anlaşmaların İcra Edilebilirliği / *With regards to Alienable Private Royalty Contracts within the Mediation Minutes, Enforceability of Agreements that concern Administrative Legal Regime surrounding Mining License*

Dr. Öğr. Üyesi Cemâl Dursun 191-198

Adi Şirket Tasfiyesine İlişkin Davalarda Dava Şartı Arabuluculuğun Kapsamına Giren Uyuşmazlıklar / *Mandatory Mediation in Cases Concerning the Liquidation of General Partnerships*

Dr. Öğr. Üyesi Firdevs Arslan 199-206

Ticari Arabuluculuğun Fayda-Maliyet Analizi, Risk Analizi ve Teknoloji Ekseninde Ekonomiye Katkısı / *The Contribution of Commercial Mediation to the Economy through Cost-Benefit Analysis, Risk Analysis, and Technology*

Av. Arb. Yonca Fatma Yücel 207-213

III. Oturum 215

Güncel Yargı Kararları Işığında Bireysel İş Uyuşmazlıklarındaki İhtiyari Arabuluculuk Sürecinde Usule Aykırılığa İlişkin Bir Değerlendirme / *An Evaluation of Procedural Irregularities in the Voluntary Mediation Process for Individual Labour Disputes in Light of Recent Judicial Decisions*

Dr. Öğr. Üyesi Nazlı Elbir 217-224

Türkiye ve Azerbaycan'da Bireysel İş Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk / *Mediation in Individual Labor Disputes in Türkiye and Azerbaijan*

Dr. Öğr. Üyesi Yeliz Yücel 225-234

İşyerinde Psikolojik Taciz (Mobbing) İddialarında Kurum İçi Arabuluculuk Birleşik Krallık Uygulamaları ve Türk Hukuku Kapsamında Çözüm Kapasitesi / *Internal Mediation in Workplace Psychological Harassment (Mobbing) Claims Resolution Capacity within UK Practices and Turkish Law*

Dr. Öğr. Üyesi Adem Yelmen 235-243

IV. Oturum 245

İş Hukukunda Arabuluculuk Anlaşma Belgelerinin İptali Sorunu / *The Problem of Annulment of Mediation Settlement Agreements in Labour Law: An Evaluation Considering Judicial Decisions in Terms of Maturity of Claims, Defects of Consent, and Manifest Disproportionality between Performances*

Dr. Öğr. Üyesi Metin Pehlivan 247-254

Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinin Bulunduğu Hallerde İşe İade Talepli Arabuluculuk Başvurularına İlişkin Anayasa Mahkemesi'nin 2025/121 Sayılı İptal Kararının Düşündürdükleri / *Reflections on the Constitutional Court's Annulment Decision No. 2025/121 Regarding Mediation Applications with a Request for Reinstatement in Cases Involving Principal Employer–Subcontractor Relationships*

Dr. Öğr. Üyesi Banu Denizli Öztürk 255-263

İş Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Deneyim Projesi: Uygulamadan Notlar ve Çözüm Önerileri / *Mediation Experiences in Labour Disputes: Field Notes and Proposed Solutions*

Doç. Dr. Duygu Hatipoğlu Aydın - Arş. Gör. Münevver Temir 265-275

İşçi-İşveren Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Sürecinin Usul Güvenceleri ve İnsan Hakları Boyutu / *Procedural Safeguards and the Human Rights Dimension of Mediation in Labour Disputes*

Aydın Kağan Çalık 277-284

V. Oturum 285

Dava Şartı Arabuluculuğun Yargı Kararları Bağlamında Medenî Usûl Hukukuna Yansımaları / *Reflections on Mediation as a Litigation Prerequisite Suit in Civil Procedure Law in the Context of Judicial Decisions*
Dr. Öğr. Üyesi D. Nurdan Korkmaz Çetin - Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe Arslanpınar Tat 287-294

Adi Konkordatoda Çekişmeli Alacaklar Hakkında Açılacak Olan Davanın Dava Şartı Arabuluculuğa Tabi Olup Olmadığı Üzerine Düşünceler / *Reflections on Whether the Action Concerning Disputed Claims in Ordinary Concordat Proceedings Is Subject to Mandatory Mediation as a Procedural Precondition*

Arş. Gör. Dr. Serpil Işık 295-302

Başarı Var, Sürdürülebilirlik Yok "Proje"den Davranış Yönetim Politikasına Kurumsallaşma Modeli / *Success Achieved, Sustainability Absent From "Project" to Behavioral Management Policy: A Model of Institutionalization*

Av. Arb. Mine Demirezen 303-310

III. GÜN
19 Nisan 2026 - Pazar

I. Oturum 313

7445 Sayılı Kanun'un Sistematik Konumu Işığında Komşu Taşınmaz Uyuşmazlıklarında Dava Şartı Arabuluculuğun Sınırları / *In Light of the Systematic Position of Law No. 7445: The Limits of Mandatory Mediation in Disputes Concerning Adjacent Immovable Property—Actio Negatoria, Mesne Profits, and Encroaching Structures*

Av. Esma Gizem Köksal 315-322

Ortaklığın Giderilmesi Davalarında Dava Şartı Arabuluculuk: 7445 Sayılı Kanun ile Getirilen Düzenlemenin Olası Sorunları ve Değerlendirme / *Mandatory Mediation in Actions for Dissolution of Joint Ownership Potential Issues and Evaluation of the Regulations Introduced by Law No. 7445*

Av. Cansel Aytekin 323-330

TBK M. 344(1) ve 344(4) Çerçevesinde Kira Hukukunda Arabuluculuk / *Mediation in Lease Law under Article 344(1) and (4) of the Turkish Code of Obligations*

Arş. Gör. Samet Ali Yurdakul 331-337

II. Oturum 339

İtirazın İptali Sürecinde Yapılan Arabuluculuk Anlaşma Belgesinin Mevcut İcra Takibine Etkisi / *The Effect of Mediation Settlement Agreements Reached during the Annulment of Objection Process on Pending Enforcement Proceedings*

Dr. Bünyamin Kartal 341-348

UNCITRAL Perspektifinde Ticari Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk ve Dijitalleşme / *Mediation and Digitalisation in Commercial Disputes from a UNCITRAL Perspective*

Av. Arb. Seda Güller Köşker 349-358

Arabuluculukta Tarafsızlık İlkesi ve Arabulucunun Çekilmesi / *The Principle of Impartiality in Mediation and the Withdrawal of the Mediator*

Dr. Öğr. Üyesi Sibel Terzi Kahraman 359-366

III. Oturum 367

Singapur Konvansiyonu'nun Türk Hukukundaki Uygulama Rejimi: Potansiyel Sorunlar ve Çözüm Arayışları / *The Implementation Regime of the Singapore Convention in Turkish Law: Potential Challenges and Search for Solutions*

Prof. Dr. Mustafa Erkan 369-374

Arabuluculuk Anlaşmalarının Uluslararası İcrası: Singapur Sözleşmesi ve Türk Hukuku Bakımından Bir Değerlendirme / *International Enforcement of Mediation Agreements: An Evaluation in Light of the Singapore Convention and Turkish Law*

Av. Arb. Berna Yılmaz 375-382

Dış Uzay Faaliyetlerinden Doğan Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk Birleşmiş Milletler (BM) Şartı m. 33'teki Barışçıl Çözüm Yolları, Dış Uzay Antlaşması m. IX'daki "Uluslararası İstişare" Yükümlülüğü ve Singapur Konvansiyonu Çerçevesinde Çok Katmanlı Bir Model / *Mediation in Disputes Arising from Outer Space Activities A Multi-Tier Model within the Framework of Article 33 of the United Nations Charter on Peaceful Settlement of Disputes, Article IX of the Outer Space Treaty on the Duty of International Consultations, and the Singapore Convention*

Av. Arb. Malikhan İnan 383-390

IV. Oturum 391

Arabuluculuk Süreçlerinde Yapay Zekânın Kullanımı / *The Use of Artificial Intelligence in Mediation Processes*

Doç. Dr. A. Eda Manav Özdemir 393-400

İslâm Hukukunda Arabuluculuğun Geleceği Aile Hukuku Özelinde Yapay Zekânın "Dijital Muslih" Rolü Üzerine Bir Değerlendirme / *The Future of Mediation in Islamic Law An Evaluation on the Role of Artificial Intelligence as a "Digital Muslih" in the Context of Family Law*

Arş. Gör. Mustafa Aktürk 401-410

V. Oturum 411

Overtrust in Anthropomorphic AI Mediators: A Socio-Legal Analysis of Online Dispute Resolution

Arş. Gör. Dr. Nurhayat Bekir 413-417

Mediation as a Tool for Managing Ideological Pluralism in Universities: A Legal Perspective on Campus Conflict

Mª Rosa García Vilardell 419-421

Synthetic Intelligence: Bridging Educational AI Theory and Alternative Dispute Resolution (ADR)

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Akın Bulut 423-425

The Intersection of Quantum Leadership and Alternative Dispute Resolution

Dr. Öğr. Üyesi Adem Yurdunkulu 427-429

Önsöz

Arabuluculuğun Geleceği Sempozyumu, İbn Haldun Üniversitesi Uyuşmazlık Çözümü Uygulama ve Araştırma Merkezi (UÇAM) tarafından arabuluculuk alanındaki güncel gelişmeleri, disiplinler arası tartışmaları ve uygulamaya dönük sorunları akademik bir çatı altında bir araya getirmek amacıyla düzenlenmektedir. İlki 2020 yılında gerçekleştirilen bu sempozyum serisi, arabuluculuk hukukunun teorik ve pratik boyutlarını derinlemesine ele alan köklü bir akademik gelenek hâline gelmiştir.

"Arabuluculuğun Geleceği II Sempozyumu," İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve UÇAM tarafından Adalet Bakanlığı Arabuluculuk Daire Başkanlığı iş birliğiyle 24-25 Mayıs 2024 tarihlerinde çevrim içi olarak düzenlenmiştir. İki gün süren bu ikinci sempozyumda arabuluculuğun güncel sorunları, yeni gelişmeler ve uygulamadaki yansımalar, akademisyenler, yargı mensupları ve arabulucular tarafından çok yönlü biçimde tartışılmış, bildiriler İbn Haldun Çalışmaları Dergisi'nin özel sayısında yayımlanmıştır.

"Arabuluculuğun Geleceği III" başlıklı bu üçüncü sempozyum, 17 Nisan 2026 tarihinde İbn Haldun Üniversitesi Başakşehir Yerleşkesinde yüz yüze, 18-19 Nisan 2026 tarihlerinde ise youtube.com/@IHUUCAM kanalı üzerinden çevrim içi olarak düzenlenmiştir. Türkçe ve İngilizce olarak yürütülen sempozyumda; aile arabuluculuğundan ticari uyuşmazlıklara, iş hukukundan uluslararası arabuluculuğa, yapay zekânın alternatif uyuşmazlık çözümüne etkisinden Med-Arb modeline uzanan geniş bir yelpazede özgün araştırmalar sunulmuştur. Üç gün boyunca on beş oturumda gerçekleştirilen bildiri sunumları, farklı üniversiteler ve kurumlardan elliden fazla konuşmacı, uygulamacı ve akademisyeni bir araya getirmiştir.

Bu sempozyum, TÜBİTAK 2223-B Yurt İçi Bilimsel Etkinlik Düzenleme Desteği Programı tarafından desteklenmektedir. Değerli katkıları için TÜBİTAK'a teşekkürlerimizi sunarız.

Elinizde tuttuğunuz bu bildiri özeti kitabı, sempozyumda sunulan elli bir bildirinin Türkçe ve İngilizce özetlerini yazarların hazırladığı kaynakçalarıyla

birlikte içermektedir. Bildiri özetleri kör hakemlik yöntemiyle bilimsel ön incelemeye tâbi tutulmuş ve uluslararası ISBN numarası ile e-kitap olarak yayımlanmaktadır. Sempozyumda sunulan ve tam metin yayını uygun görülen çalışmalar ise 1 Temmuz 2026 tarihine kadar gönderilmek kaydıyla İbn Haldun Çalışmaları Dergisi'nin özel sayısında değerlendirilecektir.

Bilim Kurulumuzun değerli üyelerine, bildiri değerlendirmelerini büyük bir titizlikle yürütmeleri ve sempozyuma akademik nitelik kazandırmaları nedeniyle derin şükranlarımı sunarım.

Sempozyumun her aşamasında fedakâr bir özveriyle çalışan Düzenleme Kurulumuzun kıymetli üyelerine, Prof. Dr. Şükrü Yıldız, Prof. Dr. Ali Yeşilırmak, Prof. Dr. Nesibe Kurt Konca, Prof. Dr. F. Burcu Savaş Kutsal, Prof. Dr. Şebnem Akipek Öcal, Prof. Dr. Oğuz Atalay, Doç. Dr. Sezercan Bektaş, Doç. Dr. Eda Manav Özdemir, Doç. Dr. Cemil Simil, Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Kafalı, Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Petek, Dr. Öğr. Üyesi Gülnihal Ahter Yakacak, Arş. Gör. Abdülmecit Güldağı ve Arş. Gör. Hüseyin Yağızhan Kol'a içten teşekkürlerimi iletiyorum.

Etkinliğin sorunsuz yürütülmesine özverili katkıları için öğrencilerimiz Ayşenur Purde Usta, Meryem Bilmez, Zeynep Kahraman ve Eda Nur Çakır'a da ayrıca teşekkür ederim.

Çalışmalarını bizimle paylaşan tüm araştırmacı ve uygulamacılara, İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin akademik ve idari kadrosuna teşekkürlerimi sunar, arabuluculuğun geleceğine ilişkin bu zengin tartışmanın hem hukuk dünyamıza hem de barış kültürünün gelişimine kalıcı katkılar sunmasını temenni ederim.

İstanbul, Nisan 2026

Prof. Dr. Yeliz Bozkurt Gümrükçüoğlu

UÇAM Müdürü

İbn Haldun Üniversitesi

Uyuşmazlık Çözümü Uygulama ve Araştırma Merkezi

I. GÜN

17 NİSAN 2026 - CUMA

V. OTURUM

Saat: 17:00 – 18:00

Aile Uyuşmazlıklarında Arabuluculuğun Çok Boyutlu Analizi: Dava Şartı, Psiko-sosyal Faktörler ve Yapısal Riskler

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Pervin Somer
(İstanbul Okan Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin Mıstaçoğlu	İhtiyaç Nedeniyle Tahliye Davalarında Zorunlu Arabuluculuk: Dava Şartının Doğum Anı Sorunu ve Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi
Av. Pelin Somer	Bağlanma Stilleri İle Duygu Düzenleme Becerilerinin Boşanma Üzerindeki Etkisi
Av. Arb. Hediye Gökçe Baykal/ Av. Hüsna Kübra Karadağ	Aile Arabuluculuğunda Kadının Adalete Erişimi: Güç Dengesizliği ve Yapısal Riskler

Aile Arabuluculuğunda Kadının Adalete Erişimi: Güç Dengesizliği ve Yapısal Riskler

Av. Arb. Hediye Gökçe Baykal*
Av. Hüsna Kübra Karadağ**

Aile arabuluculuğu, günümüz uyuşmazlık çözüm politikalarında ve aile hukukunu ilgilendiren pek çok yargısal süreçte tamamlayıcı bir yöntem olarak, başvurulabilirliği bakımından gitgide daha fazla gündeme gelen bir müessese haline gelmiştir. Mahkemelerin iş yükünü hafifletmesinin yanında, söz konusu uyuşmazlık üzerinde taraflarca çözüm üretilebilmesine imkan veren, ve bu bakımdan görece "esnek", bir uygulama olması nedeniyle arabuluculuğun, uyuşmazlık yoğunluğu pek çok bakımdan artarak devam eden, aile hukuku alanında uygulanabilirliği hem doktrinde hem de uygulamada sıklıkla tartışılmaktadır. Söz konusu aile hukuku olunca, uyuşmazlığın temel meselesi olan aile ilişkilerinden doğan toplumsal ve psikolojik etmenlerin bu alanda diğer alanlara nazaran ne denli baskın olduğu izahtan vareste hale gelmektedir. Bu durum, aile hukuku alanında arabuluculuğun yerinin ve işlevinin dikkatle değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Öyle ki bu alandaki uyuşmazlıklar çoğu zaman yalnızca iki taraf arasındaki hukuki bir çıkar çatışmasından ibaret değil; ekonomik bağımlılık, emeğin eşitsiz dağılımı, toplumsal cinsiyet rolleri, duygusal bağlar ve kimi durumlarda geçmiş şiddet deneyimleri gibi karmaşık güç ilişkileri içinde şekillenen bir çatışma alanında şekillenerek hukuki boyuta taşınmaktadır. Tüm bu nedenlerle, özellikle ülkemizde buna benzer dinamiklerin tartışıldığı nice alanda olduğu gibi, kadının adalete erişiminin aile hukukunda arabuluculuk boyutuyla değerlendirilmesi önemli ve öncelikli odak noktalarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

* Avakut Arabulucu, NUOVO Hukuk | Danışmanlık | Arabuluculuk Ofisi (Kurucu Avukat). E-posta: hediye@baykalhukukburosu.com, ORCID: 0000-0002-1625-5142.

** Avukat, Karadağ Hukuk – Danışmanlık – Arabuluculuk Ofisi (Danışman Avukat), İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Fakültesi Uluslararası ve Mukayeseli Hukuk Anabilim Dalı (Yüksek Lisans Öğrencisi. E-posta: husna@karadaglawoffice.com, husna.karadag@stu.ihu.edu.tr, ORCID: 0009-0008-0793-2683.

Adalete erişim, günümüz hukuk teorisinde yalnızca mahkemeye başvurma imkanıyla sınırlı dar bir anlam taşımamaktadır. Gerçek anlamda adalete erişim; bireylerin haklarını öğrenebilmelerini, bu hakların kapsamını anlayabilmelerini, bağımsız hukuki destek alabilmelerini, güvenli bir ortamda kendilerini ifade edebilmelerini ve baskıdan uzak biçimde karar verebilmelerini içeren; çok boyutlu ve katmanlı bir süreci ifade eder. O nedenle, uzun vadede kapsayıcı bir bakış açısıyla, bir uyuşmazlığın arabuluculuk yoluyla çözümleneceğinin öngörülmesi, hatta çözümlenebiliyor olması, tek başına adalete erişimin sağlandığına yönelik bir kesinliği beraberinde getirmeyecektir. Mühim olan yegane husus, tarafların bu süreçte gerçek manada eşit koşullara sahip olabilirliğidir. Gelgelelim, böylesi bir süreçte risk; bir araya gelecek olan tarafların görüşmeye eşit şartlar altında katılamamasıdır. Nitekim bu süreç, göz ardı edilemeyecek kadar gerçekçi bir olasılıkla, kadının dezavantajlı olduğu bir senaryo ile neticelenebilir. Böyle bir durumda ise arabuluculuk, teorik olarak erişimi kolaylaştıran bir mekanizma olsa da pratikte adalete erişimi sınırlayan bir araca dönüşebilir.

Aile hukuku uyuşmazlıklarında "güç" ilk bakışta görüldüğünden daha karmaşıktır. Yalnızca ekonomik güçten ibarettir denemez; bilgiye erişim, hukuki süreci anlayabilme, sosyal desteğin türü ve seviyesi, alternatiflere sahip olabilme ve psikolojik dayanıklılık gibi unsurlar da gücü belirleyen faktörler arasındadır. Örneğin; çocuk bakımını büyük ölçüde üstleniyor oluşu ve ayrılık sonrasında ortaya çıkabilecek ekonomik belirsizlikleri daha ağır hissedecek olması gibi nedenler dahi kadının aile hukuku bakımından masaya getirilecek herhangi bir uyuşmazlık üzerine tartışabilmek noktasındaki gücünü zayıflatabilmektedir. Öyleyse aile hukuku konulu bir arabuluculuk görüşmesinde tarafların eşit görünüyor veya kabul ediliyor olması, fiilen de eşit müzakere kapasitesine sahip oldukları anlamına gelmemekle birlikte karar alma özgürlüğü ve pazarlık gücü bakımından ciddi bir asimetri de söz konusu olabilir.

Arabuluculuk, hukuken izlenebilecek süreçlerin tam anlamıyla işletilmesinden ziyade, tarafların üzerinde anlaşabilme özgürlüğü ve kabiliyeti olan bir uyuşmazlık üzerinde, üçüncül bir müdahale olmaksızın, kendi iradeleri ve rızalarıyla ortak paydada buluşmalarını ve böylelikle barışçıl bir çözüme erişebilmelerini hedefler. Bu yönüyle arabuluculuk, bazı uyuşmazlık türlerinde pratik ve etkili sonuçlar doğurabilmekteyken, doğası gereği olası güç dengesizliği ilişkilerde güçlü tarafın avantajını pekiştirme riski taşıyabilir. Arabuluculuk süreci boyunca daha fazla bilgiye, ekonomik kaynağa veya psikolojik üstünlüğe sahip olan taraf, anlaşma şartlarının belirlenmesinde daha etkili olabilir ve bu durumda anlaşma

tutanağının adil kabul edilerek uygulamaya konulması başkaca sorunları da beraberinde getirebilir.

Benzer şekilde, toplumsal dinamikler dikkate alındığında da bir aile hukuku uyuşmazlığının tarafı olarak kadın, erkeğe göre daha kırılgan bir konumda olabilmektedir. Bu nedenle tekrar belirtmek gerekir ki; aile arabuluculuğunun tarafların eşit müzakere edebileceği varsayımına dayanması, gerçek toplumsal koşullarla çelişebilir. Gerçekçi bir yaklaşımla kadın; çoğu halde çatışmayı uzatmamak, çocuklarının geleceğine ilişkin belirsizliği azaltmak ya da üzerindeki sosyal baskıyı hafifletmek üzere kendi haklarını tam olarak savunmaktan vazgeçme bilinciyle hareket edebilir. Böyle bir durumda ortaya çıkan anlaşma, görünürde karşılıklı rızaya dayanıyor olsa bile fiilen eşit koşullarda gerçekleşmiş bir anlaşma olmayabilir.

Aile arabuluculuğunun kadının adalete erişimini gerçekten destekleyebilmesi için sürecin belirli güvencelerle desteklenmesi gerekir. Öncelikle arabuluculuğa uygunluk değerlendirmesi yapılmadan tüm aile uyuşmazlıklarının bu yönteme yönlendirilmesi sakıncalı olabileceğinin altını çizmek gerekir. Özellikle fiziksel, psikolojik veya ekonomik şiddet içeren uyuşmazlıklarda arabuluculuğun uygulanmasından imtina edilmeli ve bu uyuşmazlıklar yargı tarafından ele alınmaya devam edilmelidir. Esasen, aile hukukunda arabuluculuk sürecinde tarafların bağımsız hukuki danışmanlığa erişiminin sağlanması olmazsa olmazdır. Nafaka, mal paylaşımı ve çocuklara ilişkin mali yükümlülükler gibi mevzulara ilişkin teknik hukuki bilgi eksikliği, tarafların anlaştıkları hususlara ilişkin orta ve uzun dönemlerde getirebileceği sonuçları eksik değerlendirmelerine neden olmaktadır. Ekonomik açıdan dezavantajlı taraf için kamu destekli danışmanlık mekanizmalarının geliştirilmesi, müzakere sürecindeki eşitsizlikleri dengeleyebilir.

Aile hukuku uyuşmazlıkları bakımından arabulucunun rolü de bir hayli özel bir önemi haizdir. Arabulucu her ne kadar tarafların karar alma sürecinde etkisiz olsa da aile hukuku uyuşmazlıklarının olası tüm risklerinin farkında olabilecek ve bu görüşmelerin adil şekilde ilerlemesini sağlayabilecek bir yetkinlik seviyesinde olmalıdır. Arabulucunun sürecin adil bir biçimde tamamlanmasını sağlayabilmesi için taraflar arasındaki dengeyi gözetebilmesi, tüm bilgilerin açıklıkla paylaşıldığından emin olması ve baskı altında olduğunu düşündüğü tarafı gerekli destek mekanizmalarına rahatlıkla yönlendirebilmesi gerekmektedir. Bunun temini için ise aile arabulucuları için toplumsal cinsiyet eşitliği, aile içi şiddet ve psikolojik baskı türleri, aile içi şiddetin önlenmesi ve gerekli iletişim becerilerini kazandırabilecek içeriklerle özel eğitim programlarının tasarlanması ve uygulanması kaçınılmaz derecede zaruridir.

Sonuç olarak, aile arabuluculuğu uygun koşullar altında taraflar için yapıcı ve barışçıl bir çözüm yolu sunabilir. Ancak bu uygulamanın kadının adalete erişimini güçlendirebilmesi yalnızca sürecin varlığıyla değil, nasıl yapılandırıldığıyla yakınen ilişkilidir. Güç dengesizliğinin dikkate alınmadığı, gönüllülüğün yalnızca biçimsel rıza olarak yorumlandığı ve tarafların bağımsız destek mekanizmalarına erişemediği bir arabuluculuk sistemi, adil sonuçlar üretmekte yetersiz kalabilir. Bu nedenle aile arabuluculuğu politikaları geliştirilirken kadının görüşmeler sırasında diğer tarafla eşit konumda bulunabilirliğini etkileyen risklerin dikkate alınması, adalete erişimin etkili kılacak yegane değişkendir. Bunu önceleyecek bir hukuk politikası, arabuluculuğun potansiyel faydalarını korur ve kadının insan haklarının herhangi bir nedenle zayıflatılması ihtimalinin önüne geçer.

Anahtar Kelimeler: Aile arabuluculuğu, adalete erişim, insan hakları, toplumsal cinsiyet eşitliği, güç dengesizliği.

Women's Access to Justice in Family Mediation Power Imbalances and Structural Risks

Family mediation has increasingly become an institution that is frequently brought to the agenda in contemporary dispute resolution policies and in many judicial processes concerning family law, particularly in terms of its accessibility as a complementary method. In addition to alleviating the workload of the courts, mediation allows the parties themselves to produce solutions to the dispute in question and, in this respect, it constitutes a relatively "flexible" practice. For this reason, the applicability of mediation in the field of family law—where the density of disputes continues to increase in many respects—is frequently discussed both in legal doctrine and in practice. When family law is concerned, it becomes self-evident that the social and psychological factors arising from family relations, which constitute the core issue of the dispute, are far more dominant in this field than in other areas of law. This situation necessitates a careful evaluation of the place and function of mediation within the field of family law. Indeed, disputes in this field are often not merely a legal conflict of interests between two parties; rather, they emerge within a conflict environment shaped by complex power relations involving economic dependency, unequal distribution of labour, gender roles, emotional ties, and, in some cases, past experiences of violence, and are subsequently carried into the legal sphere. For all these reasons, particularly in our country—as in many other areas where similar dynamics are debated—the evaluation of women's access to justice within the dimension of mediation in family law appears as one of the important and primary focal points.

In contemporary legal theory, access to justice does not carry a narrow meaning limited merely to the possibility of applying to a court. Access to justice in its genuine sense refers to a multidimensional and layered process that includes individuals' ability to learn about their rights, understand the scope of those rights, obtain independent legal support, express themselves in a safe environment, and make decisions free from pressure. Therefore, in the long term

and from an inclusive perspective, the mere anticipation that a dispute will be resolved through mediation—or even the fact that it can be resolved in such a way—does not by itself bring certainty that access to justice has been ensured. The only essential issue is whether the parties are able to possess genuinely equal conditions within this process. However, the risk inherent in such a process lies in the possibility that the parties who come together may not be able to participate in the negotiation under equal conditions. Indeed, with a degree of realism that cannot be ignored, this process may ultimately result in a scenario in which the woman is in a disadvantaged position. In such a case, mediation—although theoretically a mechanism that facilitates access—may in practice turn into an instrument that restricts access to justice.

In family law disputes, "power" is more complex than it appears at first glance. It cannot be said to consist solely of economic power; access to information, the ability to understand the legal process, the type and level of social support, the availability of alternatives, and psychological resilience are also among the factors that determine power. For instance, the fact that a woman often undertakes the primary responsibility for childcare and is likely to experience the economic uncertainties that may arise after separation more severely may weaken her position in terms of discussing a dispute to be brought to the negotiation table within the scope of family law. Therefore, the fact that the parties appear to be equal or are accepted as equal in a mediation meeting concerning family law does not necessarily mean that they actually possess equal negotiation capacity; rather, a significant asymmetry may exist in terms of freedom of decision- making and bargaining power.

Mediation aims to enable the parties to meet on common ground through their own will and consent, without a third-party intervention, in relation to a dispute over which they have the freedom and capacity to reach an agreement, rather than relying on the full operation of formal legal procedures. In this respect, mediation may produce practical and effective results in certain types of disputes. However, by its nature, it may carry the risk of reinforcing the advantage of the stronger party in relationships where a possible imbalance of power exists. During the mediation process, the party who possesses greater access to information, economic resources, or psychological superiority may become more influential in determining the terms of the agreement, and in such a case, the implementation of the settlement agreement on the assumption that it is fair may also bring about further problems.

Similarly, when social dynamics are taken into account, a woman—as a party to a family law dispute—may find herself in a more fragile position compared to a man. For this reason, it must once again be emphasised that the assumption underlying family mediation—that the parties can negotiate on equal terms—may conflict with real social conditions. From a realistic perspective, a woman may often act with the awareness that she is refraining from fully defending her rights in order to avoid prolonging the conflict, to reduce uncertainty concerning the future of her children, or to alleviate the social pressure placed upon her. In such a case, even if the agreement that emerges appears to be based on mutual consent, it may not in fact constitute an agreement concluded under genuinely equal conditions.

For family mediation to truly support women's access to justice, the process must be supported by certain safeguards. First and foremost, it should be emphasised that directing all family disputes to this method without conducting an assessment of suitability for mediation may be problematic. In particular, mediation should be avoided in disputes involving physical, psychological, or economic violence, and such disputes should continue to be handled by the judiciary. Indeed, ensuring that the parties have access to independent legal advice during the mediation process in family law is indispensable. The lack of technical legal knowledge regarding issues such as alimony, division of property, and financial obligations relating to children may cause the parties to inadequately evaluate the medium- and long-term consequences of the matters upon which they reach agreement. Developing publicly supported advisory mechanisms for the economically disadvantaged party may help balance inequalities within the negotiation process.

The role of the mediator in family law disputes also possesses particular importance. Although the mediator remains neutral and does not intervene in the parties' decision- making process, they must have a level of competence that enables them to be aware of all possible risks inherent in family law disputes and to ensure that the negotiations proceed in a fair manner. In order to ensure that the process is completed fairly, the mediator must be able to observe the balance between the parties, ensure that all relevant information is shared transparently, and direct the party whom they believe to be under pressure towards appropriate support mechanisms. In order to achieve this, it is indispensable that specialised training programmes be designed and implemented for family mediators. Such programmes should include training on gender equality, the types of domestic

violence and psychological pressure, the prevention of domestic violence, and the communication skills necessary to conduct such negotiations effectively.

In conclusion, family mediation may offer a constructive and peaceful solution for the parties under appropriate conditions. However, the ability of this practice to strengthen women's access to justice is closely related not merely to the existence of the process but to the way in which it is structured. A mediation system in which power imbalances are not taken into account, voluntariness is interpreted merely as formal consent, and the parties are unable to access independent support mechanisms may be insufficient to produce fair outcomes. Therefore, when developing policies concerning family mediation, taking into account the risks that affect a woman's ability to stand in an equal position with the other party during negotiations constitutes the only factor that can render access to justice effective. A legal policy that prioritises this concern will preserve the potential benefits of mediation and prevent the possibility of women's human rights being weakened for any reason.

Keywords: Family mediation, access to justice, human rights, gender equality, structural inequality.

Kaynakça

Akyüz, Emine. "Velayet ve Çocuğun Korunması." İçinde *Prof. Dr. Ali Naim İnan'a Armağan*, ed. Mehmet Ünal, Veysel Başpınar, Hasan Seçkin Ozanoğlu ve Süleyman Yılmaz, 111–56. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2009.

Atalı, Murat, İbrahim Ermenek ve Ersin Erdoğan. *Medenî Usûl Hukuku*. 8. baskı. Ankara: Yetkin Yayınları, 2025.

Boulle, Laurence. *Mediation: Principles, Process, Practice*. 3. baskı. Chatswood, NSW: LexisNexis Butterworths, 2011.

Cappelletti, Mauro, ve Bryant Garth. *Access to Justice: The Worldwide Movement to Make Rights Effective—A General Report*. Milan: Giuffrè, 1978.

Cappelletti, Mauro, ve Bryant Garth, ed. *Access to Justice: A World Survey. Vol. I: Access to Justice*. Alphen aan den Rijn: Sijthoff and Noordhoff; Milan: Dott. A. Giuffrè, 1978.

Council of Europe. *Convention on Preventing and Combating Violence Against Women and Domestic Violence (Istanbul Convention)*. CETS No. 210. Istanbul, 11 May 2011.

Council of Europe. *Recommendation No. R (98) 1 of the Committee of Ministers to Member States on Family Mediation*. 21 January 1998.

European Parliament and Council. *Directive 2008/52/EC of the European Parliament and of the Council of 21 May 2008 on Certain Aspects of Mediation in Civil and Commercial Matters*. *Official Journal of the European Union* L 136 (24 May 2008): 3–8.

Fisher, Roger, William Ury ve Bruce Patton. *Getting to Yes: Negotiating Agreement Without Giving In*. 3. rev. baskı. New York: Penguin Books, 2011.

Galanter, Marc. "Why the 'Haves' Come Out Ahead: Speculations on the Limits of Legal Change." *Law & Society Review* 9, no. 1 (1974): 95–160.

Menkel-Meadow, Carrie. "Pursuing Settlement in an Adversary Culture: A Tale of Innovation Co-Opted or 'The Law of ADR.'" *Florida State University Law Review* 19, no. 1 (1991): 1–46.

Menkel-Meadow, Carrie, Lela Porter Love, Andrea Kupfer Schneider ve Jean R. Sternlight. *Dispute Resolution: Beyond the Adversarial Model*. 3. baskı. New York: Wolters Kluwer, 2018.

Mnookin, Robert H., ve Lewis Kornhauser. "Bargaining in the Shadow of the Law: The Case of Divorce." *Yale Law Journal* 88, no. 5 (1979): 950–997.

Nolan-Haley, Jacqueline M. *Alternative Dispute Resolution in a Nutshell*. 4. baskı. St. Paul, MN: West Academic Publishing, 2013.

Parkinson, Lisa. *Aile Arabuluculuğu*. Ed. Yonca Fatma Yücel. Ankara: T.C. Adalet Bakanlığı Arabuluculuk Daire Başkanlığı, 2018.

Pekcanıtez, Hakan, Oğuz Atalay ve Muhammet Özekes. *Medenî Usûl Hukuku*. 13. baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2025.

Riskin, Leonard L., ve James E. Westbrook. *Dispute Resolution and Lawyers*. St. Paul, MN: West Publishing Company, 1987.

Sternlight, Jean R. "Is Mandatory Mediation Consistent with the Rule of Law? Lessons from Alternative Dispute Resolution." *DePaul Law Review* 47, no. 2 (1998): 569–615.

Tanrıver, Süha. *Hukuk Uyuşmazlıkları Bağlamında Arabuluculuk*. 2. baskı. Ankara: Yetkin Yayınları, 2022.

Türkiye Cumhuriyeti. *Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun (6284 sayılı Kanun)*. Resmî Gazete, 20 Mart 2012, sayı 28239.

Türkiye Cumhuriyeti. *Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu (6325 sayılı Kanun)*. Resmî Gazete, 22 Haziran 2012, sayı 28331.

Türkiye Cumhuriyeti. *Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Yönetmeliği*. Resmî Gazete, 2 Haziran 2018, sayı 30439.

Türkiye Cumhuriyeti. *Türk Medenî Kanunu (4721 sayılı Kanun)*. Resmî Gazete, 8 Aralık 2001, sayı 24607.

United Nations. *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW)*. 18 December 1979. Entry into force: 3 September 1981.

United Nations. Committee on the Elimination of Discrimination against Women. *General Recommendation No. 33 on Women's Access to Justice*. 2015.

United Nations. *Handbook for Legislation on Violence against Women*. New York: United Nations, 2010.